Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СВЕТ

СОВЕТСКИЙ СОЮЗ — ЗНАК ПОЧЕТА

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«С В Е Т») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ● ШОАТТА, 11 март, 1978 шу. ● № 30 (5852). ● Мах 2 кеп.

Массе а оагІорахьа дегІабалкха, саьхетаьн хьинар дола коммунизм хьалъеран хьалхехбар — вай парте, цун ленинскі Центральн Комитета керттерча дерриг ваахьо- неІ ца. Из йохко хьо цІаьхьа а хьаоІойтаг самардийнахьа кепатеха арабашнча. «Лекционни пропаганда хьалаяи из тоаяра де дезарехь» болча КПСС ЦК соцам тІа.

Советски наьха Іилма мировоззрени хьахилара, вахарг хьинарг позиди лацара, лакха идейно-политически нравственни ГІулакхаш хьахилитбара бокхха из а хинна дІаэтгІай лекционни пропаганда. Бокхха доархІам болаш а из парте XXV съезда решенеш хьоахьинарг, производства эффективности балха дикаан айяра къаьхьегамхой оарцагІоахьача. КПСС ЦК соцам „тІа боагІаш бола мах бу политически Іилмаин знанеи дІайаьржаяра шоай хьинарг тоаьаш дІалуча лекторий доккхача эскара беркатеча къаьхьегама.

ЛЕКЦИОННИ ПРОПАГАНДА БОАРАМ АЙБЕ

Цунца цхьана парте керда деккхараш уттладу идеологически балха цу дакъе. ДегІаенача социализма, кІоарглуча Іилма-технически революце, дунен арене идеологически кьоьсам чоалаве бийрача хьалаяиа, коммунизм хьаьчеча тІанзарча хан-юкъа хьаштаца дІадех лекционни пропаганда дІаэо эргайоьхаш товелга. Из Адра эгтара хьалха дІадаьхь деза из дегІаяра новкъарле еш дола хоачамбоацарах. Лекцеш дуХХагІа ешийташ дуХХагча партийни комитеташа е еш бокххо яц цар дикаяи, массаза а доарХІам бар советски наьха дешара, хІама довзаш хилара, культура боарам айбена хилара, цар знанеш дуХХагІа хилийтаиза а кердаяхаиа а эргйоаиаш болга хаддаяя дегІаухаш хилара. Массанахьа а е еза уйла ец лекторашца кийчбара а цар товзаш лаКХьара а, цаяра Іилма-методически новкъостал дара, кулгалду лукка болхлой ба хан-чаиаяха къаьхьегамхота хьалхаяиа кьаьжаьш на деш.

КПСС ЦК, союзни республикай комитетеш ЦК-аш, парте крайкомаш, обкомаш, окружкомаш, горкомаш, райкомаш деккарийла ЙЙЙ лекционни пропаганда боарам дІаэо лийелга ІалаИще, из тоаяра хьаьда наьчъашш белгаг а дакъ. Парте идейно-кхетама балха дакъа хилара- рах тарра из ГІаергаьь хила еш «Сийлахь-бокхха Октябри аламлен прогресси» яхача КПСС ЦК Генеральн секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председателе новкъостА Л. И. Брежнева докхаяа тІа ма-аллара дола исторически деккар хоачамлдарг «Саг лаКХача общественни де ДерХІарашка хьача ГІергаш, идейни тешам, хьаьгеламна боьхьонца хьоалаяа ГІулакх доаІш хьалхьевар, — из эгтара хьалхарчи дехарех цаІ. Уьзаьа чакхйоаІ коммунизм бахьан лоаттабеча кьоьсама чІоаІга доарХІам бола фронт. ХІаьта-цу фронте вай котаЛонаш яхарех тІа-тІа дуХХагІа тийна хургба экономика хьалъара лелам а мохк социально-политически деГІабар а».

Лекционни пропаганда гІулакх деш хила еза советски наьха лакха идейность, культура, гражданин бехтокхам, къаьхьегамара коммунистически уйла, нравственни ціенаш, советски патриотизм интернационализм, Дьаьхе лорс кийча хилар хьалхьедеча. Тахан цун керттера чуоаьнам — марксистско-ленински теории из теори дегІайолаеча КПСС юкъедІахьа творчески дІахьеп, парте чурнеи арахьавреи политика дешаш, КПСС XXV съезда документашт, СССР керда Конституци, новкъоста Л. И. Брежневен кхьчча кулгаалорш балхаш тІа оттаь йола Іилмаи коммунизма актуальни проблемаш кІоарттен массе а оагІорахьаеи дІайоьжийтелга. доарХІам болаш да оррагаеи коллективашкара лекционни пропаганда яхь, инициативна дегІайолаеча, дикагІйола опыт дІайоьржаяра го дергдолаш леларг.

Лекцеех бола йайда эгтара хьалха тийна ба цар идейно-теоретически боарамех, цун доарХІаме да ца-лоацдаме кІоарттаеи. Іилмаи лард болаш, формагІа къаьгтан кхетаеш хилара хьежжа. Вай пропагандаташа деш дола къамьалаш дІаэо йолача хана а деналг, тІагІоргара хьисан хиларца белгалг хила деза. Буржуазин, меньшестваи, ревизионистаи кьасоогеца лоаттабеча кьоьсолг мацаш бовцаш, доарХІамечеи прачеи дешаш хьадда жоп луш хила еза — ешта да парте лекционни пропагандагара дІадехарцан. ТІа-тІа дуХХагІа доарХІам болаш да кагкоьшта юкъе беш бола лекционни бокх. КПСС ЦК уйла тІайохийт из чоагІбе безаш хилара, коммунизма идеалий уйла йолаш хьаькхуш доагІа ноахал кхетаде безаш хилара.

Лекционни пропаганда эргайоьхаш тоаяра, хоадам беш дола хьал хила а хиннад, долаш а да партийни куагалдеера. Цунца дийза къаьстта доарХІаме да партийни комитетий лекционни группай балха боарам лаКХьегІа, лекционни пропаганда юкъарча хьала лостам беш бола шар алинин Іалашшо. Партийни комитетий дехкар да «Знание» Ерригсозиэн общества организацешта куагалдеера чІоагІдар. Ший мугІаращка кхо миллионат совгІа членаш вІашагІтоахьаш йола из къаьхьегамхоша коммунистически кхетам лучъара парте хьинаре гІонча я, ДуХХа хІамаш де деза общества тІаьра организацин политически Іилмаин знанешта лаКХьеш боарам тІа пропаганда, е могаргдоаа творчески коллектив хилийтара.

ДуХХа тайиаш долаш я из пропаганда формаш. Царех дикагІа тІаьщаш я лаДуагІаРаШта хьалдача дакъе хан-чаиаяха знанеш луш, къаьхьегамхой аьнаьгІийна лаКХьеш общественни хьинар айден гІо деш яраш. Хьалкъа университетеш, общественни-политически чтений, лекторий, лекцей циклай, кхьчар уж формаш ма-могта дегІаькхуьйар — дуХХхача наьха духовни хьаштаца дІа ма-дехкара да.

Лекционни пропаганда дІаэо айяра хьалда программа оттаеш парте дагаьвкІий цун дикаяи ергІра а тийна я лекторий составех яха ленински хьехам. КПСС ЦК соцан хьалдІаа да лекторски кадраш, царца кагирхоьтІа юкъера йаРаш а, кийчбарн хьалкхебаран, лекцеш еш-ра Іилмаиой, преподавателаш, хьалха боьхьаьн спецмастерхьаьш, хьалха лаТТа болхлой, колхозхой юкъеозара сеа боаКХонах. Лекционни пропаганда е-ча дакъа лаПар — боккхе политически доарХІам бола гІулакх. Лекторий хьаьгеламца мах беш, царца аьнаьш йола гІо де дезарІа.

«Лекционни пропаганда хьалаяи из тоаяра де дезарехь» бола КПСС ЦК соцам бокхха политически доарХІам болаш да. Из гІатеГІан ергаГІен вахарг чакхбаькхарг кхеТ а лаКХарГІа айбергІа идеологически балха боарам, коммунизм хьалъара, керда-саг хьахилийтара деккхараш хоачамдечара лекционни пропаганда доарХІам.

(«Правда», 1978 шу. 7 март).

СИЛЛЕ ХИЛЛА БАЬХКИНАШКА

1977 шера юрта боахама организацешен предприятеен юкъе йьржача социалистически яхьа итогашка хьежай Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совети обсасоьрийла.

Карара кара тела ЦІе байрахьи 2300 сом ахчан совгІати хьожаждьа паччахьлхьенга дуХХ доХХара плян 136,8 процентн фуаш доХХара плян 123 процентн хоачамъьлча «Кавказ» яхача Шалинский района птицефабрика хьаьжаьш.

ДолаагІа ахчан совгІаш — 1300 сом — хьожаждьа реализаце объем 118,1 процентн, валови производство 111,8 процентн, пайда белга 120 процентн хоачашдьа «Чеченингушнострой» Аргунски аьшкабетонни изделей завода коллективна.

КХАШКА ДУКХАГІА ЯХКА УДОБРЕНЕШ

Республике чакхдаьнада органически удобренеш кхашка йоаржаьнга кхаЙкадь месічик. ДІабахача шин бетта совхозхой колхозхой кхашка 538 эзар тонн органически удобренеш йоаржаьй кхаш план 400 эзар тонн йолча, е 135 процент кхоачашъьй оттаьй эйдаьн.

Къаьстта овсаре хьаьжйагІ Грозненски района механизаторашца: 100 эзар тонн органически удобренеш кхашка а яьшш. задани 149 процент кхоачашйир цар.

Сунженски района боахамаша задани 76 эзар тонн йолча, йоаржаьй 96 эзар тонн йолча а доцаш, из да ДІадІийнача ялатах 85 процент.

Органически удобренеш кхашка яхьера задаеш дикка ТІекхкочашъьй Ахой-Мартановски, Веденски, Малгобески, Назрановски, Урус-Мартановски, Шалинский, Шелковской районий механизаторашца. ЦІахьбаьхьа, задаеш кхоачашъьйца Гудермесски, Надтеречни, Наурски, Ножай-Юртовски районашка.

Механизаторий деккар да бІаьстан балхаш доладелхьа ма-хулла дуХХагІа удобренеш кхашка ДІайоаржаяр.

Подкормка яьй 155 эзар гектара тІа гурахьа ДІадийнача ялаташта. СоаХХа чкх хана хиннаЧуо дикка дуХХагІа а доцаш, из да ДІадІийнача ялатах 85 процент.

ХЬАЛХАРЧА ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРЧА ЭКИПАЖА КОСМИЧЕСКИ НИКЪ БАРА ПРОГРАММА ЙИЗЗА КХОАЧАШЪЬЙ

Космоначташ Губареви Ремеки льаттан тІа Іоессаб

ТАСС ХОАМ

1978 шера 10 марта «Салют-6» — «Союз-27» — «Союз-28» яхача орбитальни Іилма-тоХХама комплекса борта тІа балхий программа толаме хоачашъьйца тІехьаГІа льаттан тІа Іоессай Советски Союза Турпал, СССР летчик-космонавт Губарев Алексей Александрович летчик-тоХХамчо, ЧССР гражданин Ремек Владимири нокьвоца дунен хьалъашта юкъера экипаж. Космоначташ новкъостий Романенкон Гречкон «Салют-6» яхача орбитальни стаце борта тІа Іалхо болх беш да.

«Союз-28» яха космически кема Іойоссаеш йола аппарат Советски Союза белгалъьйца районе городи Целиноград ма-лаХбувеи оагІорахьа 310 километр гаьна Іохайнай, Іойоссечуа тІехьаГІа новкъостий Губареви Ремеки могаш-маРша да.

Белгалъьйча хана «Союз-28» яха кема орбитальни станцех хьаХхьастар. Программаца хьежжа «Союз-28» яхача кемана торможеник йир, отсекаш дІаХьоастайир. Іойоссечу аппарата лехьаш ишъ баьчуа тІехьаГІа болх бе болаяьлийтар парашютни система, льаттаа юкъехьаьчча хана кІаьлда Іойоссаеш двигателаш болх бе йолаелар, из даьчуа тІехьаГІа Іойоссаеш йола аппарат кІаьлда льаттта Іоессар.

Орбитальни Іилма-тоХХамен комплекса борта тІа шин экипажо болх беча хана астрономически технический цикл чакхъьяьккхай, Іалама ресурсаш таХХар дуХХа льаттан тІехен тайпатайпара районашка визуально хьийжар, сурташ дахар космоначташ.

Ворті цхьа ворХІ буси никъ беш новкъосташа Романенкос, Гречкос, Губарева, Ремека цхьана дуХХа технологически медико-биологически эксперименташ кхоачашйир. Белгалъа-ча, волупроводникови кристаллаш дегІ дакхаьрах чоалаяе ца, полупроводникови организмаш дегІаьхарн невесомосто и влияни Іомайир.

Льаттан тІа кхоачашъьй СССР-ен ЧССР-ен Іилма-техническа а спеціалисташ а кийчъьйнен советски и чехословакски а космонавтаца цхьана чакхъьяьккхе аьнаьнийтарехь а, хьхьаьчарехь тІадола материалаш, ЦІахьа иштта «Салют-6» яхача орбитальни станце цуа хьалхаГІа никъ беча хана кийчъьй Іилман информаци тІадола материалаш.

Толаме чакхъьяьккхача дунен халкъашта юкъерча космически эксперименто дикалга ЗИЛАЛЕ керда этап хьаела космически арен Іилман тоХХамий дьаьхе социалистически интеграци ца.

Дунен халкъашта юкъера космически наьхьаьн делга — из да вежарашка долча социалистически мехкашта ЙЙЙИ цьаьн лелалгу экономически Іилма-технически ГІулакхаш ма-могта шердарам кІоардгаран тІаберзабаь бола КПСС XXV съезда никъ хоалам боллаш чакхбовккхилга.

ЛЕКЦИОННИ ПРОПАГАНДА БОАРАМ АЙБЕ

Цунца цхьана парте керда деккхараш уттладу идеологически балха цу дакъе. ДегІаенача социализма, кІоарглуча Іилма-технически революце, дунен арене идеологически кьоьсам чоалаве бийрача хьалаяиа, коммунизм хьаьчеча тІанзарча хан-юкъа хьаштаца дІадех лекционни пропаганда дІаэо эргайоьхаш товелга. Из Адра эгтара хьалха дІадаьхь деза из дегІаяра новкъарле еш дола хоачамбоацарах. Лекцеш дуХХагІа ешийташ дуХХхача партийни комитеташа е еш бокххо яц цар дикаяи, массаза а доарХІам бар советски наьха дешара, хІама довзаш хилара, культура боарам айбена хилара, цар знанеш дуХХагІа хилийтаиза а кердаяхаиа а эргйоаиаш болга хаддаяя дегІаухаш хилара. Массанахьа а е еза уйла ец лекторашца кийчбара а цар товзаш лаКХьара а, цаяра Іилма-методически новкъостал дара, кулгалду лукка болхлой ба хан-чаиаяха къаьхьегамхота хьалхаяиа кьаьжаьш на деш.

КПСС ЦК, союзни республикай комитетеш ЦК-аш, парте крайкомаш, обкомаш, окружкомаш, горкомаш, райкомаш деккарийла ЙЙЙ лекционни пропаганда боарам дІаэо лийелга ІалаИще, из тоаяра хьаьда наьчъашш белгалг а дакъ. Парте идейно-кхетама балха дакъа хилара- рах тарра из ГІаергаьь хила еза «Сийлахь-бокхха Октябри аламлен прогресси» яхача КПСС ЦК Генеральн секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председателе новкъостА Л. И. Брежневен докхаяа тІа ма-аллара дола исторически деккар хоачамлдарг «Саг лаКХача общественни де ДерХІарашка хьача ГІергаш, идейни тешам, хьаьгеламна боьхьонца хьоалаяа ГІулакх доаІш хьалхьевар, — из эгтара хьалхарчи деХхарх цаІ. Уьзаьа чакхйоаІ коммунизм бахьан лоаттабеча кьоьсама чІоаГІа доарХІам бола фронт. ХІаьта-цу фронте вай котаЛонаш яхарех тІа-тІа дуХХагІа тийна хургба экономика хьалъара лелам а мохк социально-политически деГІабар а».

Лекционни пропаганда гІулакх деш хила еза советски наьха лакха идейность, культура, граждански бехтокхам, къаьхьегамара коммунистически уйла, нравственни ціенаш, советски патриотизм интернационализм, Дьаьхе лорс кийча хилар хьалхьедеча. Тахан цун керттера чуоаьнам — марксистско-ленински теории из теори дегІайолаеча КПСС юкъедІахьа творчески дІахьеп, парте чурнеи арахьавреи политика дешаш, КПСС XXV съезда документашт, СССР керда Конституци, новкъоста Л. И. Брежневен кхьчча кулгаалорш балхаш тІа оттаь йола Іилмаи коммунизма актуальни проблемаш кІоарттен массе а оагІорахьаеи дІайоьжийтелга. доарХІам болаш да оррагаеи коллективашкара лекционни пропаганда яхь, инициативна дегІайолаеча, дикагІйола опыт дІайоьржаяра го дергдолаш леларг.

Лекцеех бола йайда эгтара хьалха тийна ба цар идейно-теоретически боарамех, цун доарХІаме да ца-лоацдаме кІоарттаеи. Іилмаи лард болаш, формагІа къаьгтан кхетаеш хилара хьежжа. Вай пропагандаташа деш дола къамьалаш дІаэо йолача хана а деналг, тІагІоргара хьисан хиларца белгалг хила деза. Буржуазин, меньшестваи, ревизионистаи кьасоогеца лоаттабеча кьоьсолг мацаш бовцаш, доарХІамечеи прачеи дешаш хьадда жоп луш хила еза — ешта да партийни лекционни пропагандагара дІадехарцан. ТІа-тІа дуХХагІа доарХІам болаш да кагкоьшта юкъе беш бола лекционни бокх. КПСС ЦК уйла тІайохийт из чоагІбе безаш хилара, коммунизма идеалий уйла йолаш хьаькхуш доагІа ноахал кхетаде безаш хилара.

Лекционни пропаганда эргайоьхаш тоаяра, хоадам беш дола хьал хьал а хиннад, долаш а да партийни куагалдеера. Цунца дийза къаьстта доарХІаме да партийни комитетий лекционни группай балха боарам лаКХьегІа, лекционни пропаганда юкъарча хьала лостам беш бола шар алинин Іалашшо. Партийни комитетий деккар да «Знание» Ерригсозиэн общества организацешта куагалдеера чІоагІдар. Ший мугІаращка кхо миллионат совгІа членаш вІашагІтоахьаш йола из къаьхьегамхота коммунистически кхетам лучъара парте хьинаре гІонча я, ДуХХа хІамаш де деза общества тІаьра организацин политически Іилмаин знанешта лаКХьеш боарам тІа пропаганда, е могаргдоаа творчески коллектив хилийтара.

ДуХХа тайиаш долаш я из пропаганда формаш. Царех дикагІа тІаьщаш я лаДуагІаРаШта хьалдача дакъе хан-чаиаяха знанеш луш, къаьхьегамхой аьнаьгІийна лаКХьеш общественни хьинар айден гІо деш яраш. Хьалкъа университетеш, общественни-политически чтений, лекторий, лекцей циклай, кхьчар уж формаш ма-могта дегІаькхуьйар — дуХХхача наьха духовни хьаштаца дІа ма-дехкара да.

Лекционни пропаганда дІаэо айяра хьалда программа оттаеш парте дагаьвкІий цун дикаяи ергІра а тийна я лекторий составех яха ленински хьехам. КПСС ЦК соцан хьалдІаа да лекторски кадраш, царца кагирхоьтІа юкъера йаРаш а, кийчбарн хьалкхебаран, лекцеш еш-ра Іилмаиой, преподавателаш, хьалха боьхьаьн спецмастерхьаьш, хьалха лаТТа болхлой, колхозхой юкъеозара сеа боаКХонах. Лекционни пропаганда е-ча дакъа лаПар — боккхе политически доарХІам бола гІулакх. Лекторий хьаьгеламца мах беш, царца аьнаьш йола гІо де дезарІа.

«Лекционни пропаганда хьалаяи из тоаяра де дезарехь» бола КПСС ЦК соцам бокхха политически доарХІам болаш да. Из гІатеГІан ергаГІен вахарг чакхбаькхарг кхеТ а лаКХарГІа айбергІа идеологически балха боарам, коммунизм хьалъара, керда-саг хьахилийтара деккхараш хоачамлечара лекционни пропаганда доарХІам.

(«Правда», 1978 шу. 7 март).

КОММУНИСТИЧЕСКИ СУББОТНИК НАКЪАДОЛХАШ

«ГроэнергО» № 2 йолча ТЭЦ-а коллективо электрический йІовхьаеи энергии жиллерен дІаэхийтарен: шин бетта план толамца кхоачашъьй. Уж толамаш даха торо хилийтар дерригаеча производственни доахьой болх дика вІашагІтехьбаккхаро. Къаьстта белгалбаха безаш ба укхаза социалистически яьхь хьалхалатта- раш: турбинай новкхаГІаьолга машинист В. Грабсак, машинист И. Джанарадиев, электрослесарашт Н. Гулков, П. Украинец, асфальтировщик А. Мусаев, иштта кхыбарш.

В. И. Ленин вьь 108 шу дизара сийна 22 апреле Коммунистически субботник дІаДа-

* * *

Ух шера 22 апреле В. И. Ленин вьь 108 шу дузача дезаца цІей сийна хетадьча Ерригсозиэн коммунистически субботнике хьинаре дакъа лацара дика кийчо еш да НовчГІалгІай республикан производственни комбината болхлой. Цу гІулакха лаьнгІа уххаза вІашагІьеллай штаб. Из ди хьинарча къаьхьегамца белгал а доаккхаш, кхыча лепошкарчуа 7 процент дукхагІа производственни арахецца лаьрХІаш цар. Шовзткъа эзар сома мацха чухьхьаьхьа йоацаш йола продукци кийчеш социалистически техникаш тІаийнача комбината коллективо.

К. БАШИРОВ.

КЕРДАДАРАШ БАЛХА ЮКЪЕДОАЛАДАР

«Малгобекнефть» НГДУ дика вІаштІехьдаьккхад керлядарех пайда эцар. Меккадаьттахошта юкъе къаьстта дика лел из болх КПСС ЦК, СССР Министрийн Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмо арадаьлча денз.

Ала деза, карара шу доладеча денз предприяте балха тайп-тайпара керладараш юкъедоаладар паччахьаьжеллха 31 эзар сом гарта ахча кхоьдьйа, планагІа шера 66 эзар сом кходе дезача.

Кердадарех къаьстта дика пайда яйбу РИТС-1, РИТС-2, меккадаьттаьн йоацаьнга из тІалоттабара цеха коллективна. Мисала, «Малгобекнефть» НГДУ № 1 йолча РИТС-а балха юкъе ЦьнибаседаКавказа хоама листока тІара цьаийна пайдане новаторски предложенин юкъедІахьа лаьттан кІаьлара оборудованн ца талхийташ лорарга. Из метод юкъеяьхьаро торо хулийт лаьттан кІаьлара а тІера а оборудованн ца талхийташ лорае. Из кердадар юкъедоаладарех дуХХьал цьаьн ПСХ-1 7861 сом кхоьдьйа. Из мисале ХІара дика аьчча аьчча кхоьдьйа из метод юкъейолаелларх № 3 йолча РИТС-а а. ХІаьта «ИнформэнергО хоама листока тІара цьаийна кердачо 5479 сом кхоьдийтаа.

М. ДАСКИЕВ.

СОАХКАРЧУЛ ДУКХАГІА...

КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмона жоп луш доккхий социалистически деккхараш ГІийнаеш ухх шера республика кхоьнгІ хьоаийн хьийбаш леларгаца. Цар дош деннад соахкарчул дукхагІа хьаЙбай продукци яькха а йолаш а. ХІаьта-цу ларХІар кхоачашдар дуХХа еррига торонаш оарцагІьйха кхъьегаш а ба ХІанз.

ДІабахаб пятилетка кхоалаГІча шера хьалхара шин бутт, Іу жкъа шера соахкарчуа 8 процент дукхагІа яьккхай, хІаьта фуаш 27 процент дукхагІа гуддьь.

Къаьстта дика дІадоладьд ер шу Грозненски, Гудермесски, Надтеречни, Сунженски, Урус-Мартановски районий шурий фермай болхлоца. Иштта, Надтеречни района хьайбаш леларгаца соахка хьалхарча шин бетта яьккха хиннаЧуа 24 процент дукхагІа шура яьккхай, хІаьта Грозненски районе — 19 процент, Гудермесски — 14, Сунженски — 9, Урус-Мартановски — 6 процент дукхагІа.

Кхы а лаХхагІа да хьоХхамаш хІара Іаттагара йоаккхача шурийго хьежача. Масала, Надтеречни районе — 44 килограмм, Грозненски — 36, Сунженски — 37, Гудермесски — 24 килограмм дукхагІа шура яьккхай хІара Іаттагара соахка хиннаЧуа.

Цунца цхьана хьаьбай продукци дукхагІа яккха йиш хулийтача торонех хоачамбоалаш пайда ца эцаш боахмаш да республике. Лакхе ІІерашца яьхьара районашкарчул вогІа балха хьалаш доаІашце а соахкарчуа кІезнигІа шура йоккх: Малгобески районе — 5 процент, Наурски, Шалински, Шелковской районашца 3 процент. Лохьешкай хІара Іаттагара йоаккхаш шура а. Иштта, Малгобески, Наурски, Шелковской районашца — шийт-шийтта килограмм, Шалински 9 килограмм кІезнигІа шура йоаккх хІара Іаттагара соахкарчуа.

Дика хьоХхамаш гойт ухх шера республика кха ТІара оаг-хазараш леларгаца. Масала, Грозненски районерга боахмашка соахкарчуа 19 процент дукхагІа фуаш гуддьь, хІаьта Шалински района кха ТІара оалхазараш леларгаца — 63 процент, Паччахьлхьенга фуаш доХхара хьалхарча кварта- лаш лаН хаиал хьалха кхоачашъе йиш хулийтарх ца гІулаккхо.

Цунца цхьана хьаьбай продукци дукхагІа яккха йиш хулийтача торонех хоачамбоалаш пайда ца эцаш боахмаш да республике. Лакхе ІІерашца яьхьара районашкарчул вогІа балха хьалаш доаІашце а соахкарчуа кІезнигІа шура йоккх: Малгобески районе — 5 процент, Наурски, Шалински, Шелковской районашца 3 процент. Лохьешкай хІара Іаттагара йоаккхаш шура а. Иштта, Малгобески, Наурски, Шелковской районашца — шийт-шийтта килограмм, Шалински 9 килограмм кІезнигІа шура йоаккх хІара Іаттагара соахкарчуа.

Дика хьоХхамаш гойт ухх шера республика кха ТІара оаг-хазараш леларгаца. Масала, Грозненски районерга боахмашка соахкарчуа 19 процент дукхагІа фуаш гуддьь, хІаьта Шалински района кха ТІара оалхазараш леларгаца — 63 процент, Паччахьлхьенга фуаш доХхара хьалхарча кварта- лаш лаН хаиал хьалха кхоачашъе йиш хулийтарх ца гІулаккхо.

Хьеж со мероприятешца. ИттлагІчеи цхьаЙттлагІчеи пункташ тІа кадьь:

«Технический кийчоН кхоачашдинг 10-тІа март тІехьаГІелгаьь 90 процентзара кхоачаЧе».

«Технический гІулакхи текущий ремонтш дика яра чотах автопарка кийчоН коэффициент 85 процентзара кхоачаш лоаттаг, хІаьта автомашинех лайда эзара коэффициент 80 процентзара кхоачаЧе».

«ТІаийнача социалистически деХхарашца тарлуш мичий из цифра, — ях аз.

«Нагалъа балха ораьшнарех машинаш ела меттиг хІара эцарйІола резерв я цу юкъе,— ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмо, — йоаХ объединене управляющие Пугнев Хьадриса, — хІара механизмаш, хІара балха саХьатах дикагІа лайда эца ларХІад. — Предприяте болх дІаЙоо лаКХбара ГІаергаьь организационно-технически мероприятеш оттаьй, ІІаоаяр хоачашъьйца бехьткхамчеча болхлочоа тІа а дуллаш

Хьаране дегага кхоач

«Бурунный» яхача комсий совхоза ветеран я агроном Малаева Надежда Матвеевна.

Коьна хьанна 12 шера уклаза бдех беш я из. Нах дика бовзаш, шийна дола де кареанчаьа агромехучасткана лергтІа кулгаделл, политинформатора бохх дика кхоачашбеш я Надежда Матвеевна.

Коьна сторон йолаш агромехучасть политинформаторалла чІоагІеш ешу хьаьа:

— Фу дувцардга аз се санна бочна болхлоцца, — аьлар ю.

— Хьона хьийлаг, хьона дукха дош, учаьчеран бергагча болхдоцца хьанна ваьнна. Мехучасткерагі ГІулакх, вІаштІехьдакхха 1а, — аьлар цунга пархкоме.

58 сет бохх беш ва поа. Малаевс кулгаделча агромехучасткеа. Соаткка гурахьа комсаш пІІаш дыаттІа кіал дІакьовалгіа дІаране кхаьхьаг аЙІе бе-шаш инженер ГІулакх. Мехучасткера 9 бетІа оьаьна балха экономически анализ йир йолгіа информатора. ХІаране баьна балхах кюьрга болхма сиика пайда, бахьан доаьшш балха тІера бувларгІа хиина зе дийр цо. Кхьметтеел юрта болхбаьрзаш а мелаш ваьнна ваьнна ара биннираш а бар участкс. Дерриг а болхлоцца ІІаьдийр цо. Цуо тІехьаГІа тоаделар ГІулакхан. ШийІ хьаьаьаьн Іана ДІакъайІа яьхар комсаш.

Цу тайнарча политинформатора беседаш шоашца деш дола а кхаьвІаьаьн даьІ аьІ а. иа леш, хьалхьашка латта дехьаран доцу лорхІамен чоалхаен долга ДІахайІа, ду дича бакъьаьхьа хурга аьнна дагабІалара, шоашца хетар хьаьлайтара дегга хайра ладийІаргаштІа.

Политинформатора Малаевнана керттергар практически де дезаран дІаьхьокхиІа даьІаьгаьхьа сиина моллагІа болхло тІекьавсуеш моттиг нийсьеІа, цун бахьан лаха а новкъостал ле а гІорт ю.

ГІалуургІа бесам боагІаш хуо цо халкъашта юкьерча доттагІеначг еш болх беседаш. Шоай совхоз мекка малагІча городашна буьхьам боаш я, арахецарна продукци мичА дІакхуьлийІ, географически карта тІера дІа а хьоьхаш дувц цо. Шоай юкъа йоцІача совхоза коллективо Кьаьвседа Кьаьвказ дуккха-ча боахамашца буьзамаш ледарах чІоагІга тамаш еш хилар дукха ладуьгІаргаш.

МугІаргаьра боаллой ба цо политинформации сшараш. Цу дуьхьа «производства эффективность лаккъаІтар», «Продукцера дІаодар лоьхьеІар», «Боахама расчет», «Комбайн» ешарна, яха гемаш доаламоолла масалаш кхуьлаш, комсий совхоза а шоай участка а хьаьаьнна ювана ваьнна. Малаевс ГІулакх болхлоцца ше еча беседашка шоай коллективна толамех дуьлу политинформаторг.

Масалаш а ладуьгІа бесам оаг-ГІаш а хуо уж.

АргІаьнарча беседага кийчуьш пайдаьс материал хьаьрежа ца Іеш, массане ладуьгІа бесам хургболашца цунах шоашта хетар ладуьгІаргаш дуьшаргІо-лаш из оттас ГІерт юв. Малаева. Дика ГІулакхан дувцарал совгІа коллективера кхоачашбоаьрех, дувлийтача ГІалатет, уж хьаьхлара бахьвех, дувцаш хуо из болхлоцца.

— Найсео лелаеш я из, — оал болхлоцца. — Шийгара къьлегама масал гойт. Цудухьа массане а боьхьача безамна ладуьгІ цунга.

СССР Конституци, ССР Лакхеььарча Совета вохрІалгІча сессе а Октября 60 шу дизара хетаьІча торжественни заседане а материалаш юнаьн дукха болх беьІ Н. М. Малаевс.

ХІаиз цо деча къамаьлий керттера тема я иттлагІча пятилетка кхоьалгІаг шера социалистически яхь шерагІа йоаржаяьрх дола КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦПСС, ВЛКСМ ЦК Письмо шерра дІадовзийтІаргІа. Шоай коллективна ухх шерарча толамашца аІхьа юьа до ший беседаш.

Ший балхах политинформатора Н. М. Малаевс боьІ:

— Уьх ДІадахьаьна шерашка ся наха еайІа, иаьа боаьшш ес ма гергрІоацлагга хайнад сона. ХІаьта чІоагІе лоьрхІамех а да из сага.

Е. ФАРНИЕВА.

Нохч-ГІалгІай транспортин управленеца чуйоагІаьча автоколонна 1471 коллективна дІайоьлаь инициативна хьал а лаьца иттлагІча пятилетка план шиен ах шерен кхоачашбе доккхий социалистически ладаран тІаьйнадар Назрановскин автотранспортин предприятерча такес водителла-бригадира, коммунистическех хьалхарча ударника, Кьаьхьагаьа Сийлен кхоалагІча степена ордена кавалера Озаоев Маьмада Жабрайла. ТІехе шера задаин тІехьоьмашцаьрех рапорт ладар ухх шера яьхлагІча йиаре.

Пассажирашкара, мах а эшаш такесца ниьх барз пхе шера план 117,8 процент кхоачашбе. Цунах Озаоев Жабрайла ПІоьаьІа ладрхІамех уьсгІа совгІа пассажирашкара мах а эшаш такбеш 42 км эшарна ниьх баьІ. Валовн пайда барз пхе шера эздаин 100,1 процент кхоачашьвй ю. Массе я тайна материалаш пхе шера задаин 147,2 процент кхоачашьа е еш, планагІа лаьрхІамча сийгІа кхоьйІ 151 сона маьха тайп-тайпара материалаш, Такес пайда эшара задаин а 100,1 процент кхоачашьвй Жабрайла.

КарагІаьлвийнаьх кхоачамбаьІ Іеш оамал йоацча водителла Озаоев Жабрайла социалистически декхарш тІеьйнца уьх шера Сийлаьх-боккхий Октябрь 61 шу дузача денга цхьаьттІагІча пятилетка хьалхарча шера задаин кхоачашбе.

Соаткка дыаьх кхьаьгаьча толамаш кхы тІа а тоаделл кхаьгаьнна я уьх шера предприятеи коллектив а. Халка баьхаьма мухьаш дІа-юха дахьяра цин беттА план 108,4 процент, тІо-но-километраш яра задаин 110 процент, пассажир-километраш яра план 112, процент кхоачашьвй ю. Планаг совгІа дІа-юха дикьаьд эзарашц тоннаш халкъа боахама мухьаш, дІаьхьа бигаб этташ, эзарашца пассажирашца ладаьгІ. Такес пайда эзарна задаин а 100,1 процент кхоачашьвй Жабрайла.

Карагіаьлвийнаьх кхоачамбаьІ Іеш оамал йоацча водителла Озаоев Жабрайла социалистически декхарш тІеьйнца уьх шера Сийлаьх-боккхий Октябрь 61 шу дузача денга цхьаьттІагІча пятилетка хьалхарча шера задаин кхоачашбе.

Соаткка дыаьх кхьаьгаьча толамаш кхы тІа а тоаделл кхаьгаьнна я уьх шера предприятеи коллектив а. Халка баьхаьма мухьаш дІа-юха дахьяра цин беттА план 108,4 процент, тІо-но-километраш яра задаин 110

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

СУРТА ТІА: (аььлехьаьа аьтІехьа) РСФСР Министерстранс коллеге Сийлен дилдом ДІалучи хана Ж. Озаоев, директиль Д. Халмурзаев, директора заместитель Хь. Торшев, планови отдела начальник І. Темирханов, месткома председатель Б. Евдокимов.

И. ПЛИЕВА сурт.

Парткоми яхьи

КОММУНИСТАШ ПРОИЗВОДСТВЕ ХЬАЛХА ЛАТТ

Совхоза боахам дегІаболаьлбара лоаттабева кьовсаме хІара коммунист дІаза лаьца лоаьаьн хьаьгІча ший берриг ваьнна тІаберзаьлбо «Назрановский» совхоза партийин организацие. КПСС XXV съезда решенеш, юрта боахама производствен дІаьхо дегІаболаьлрах бола КПСК ЦК-ин СССР Министрий Советен соцмаш практически хоачашдарца шоай берриг ваьнна еко-экономически организаторскин болх тІаберзаьлаьб парткомон цехоан партийин организацеш. Иштта йоккха уьмІ тІаболаьт партийин болх дегІаболаьлбара, производствера коммунистий авангардин лоарХІамийбара, шоашца лоаьІ ца ешара ешначя участкеш тІерзаьр бо-ккхоькаме хургболашн планашц, социалистически декхарш кхоачаьнрергІоаьнна царца кхетама бола бара ладаьгІ.

1977 шера йола планаш оттаеш Сийлаьх-боккхча Октября юбилей сийна доккхий декхарш тІаьйнадар ца ешарна ГІулакхан бо-ккхоькамен кхоачашца хьалхарча мугІаргашка хилар коммунистан.

КПСС 73 чаьнен латт совхоза партийин организаци. Материальни рузькъа хьаьева производствен пун лоарХІамева участаькшен балхаш деш ба цаьрна дукхагІбаргІ. 6 цхьаьна партийин организаци 7 партгрупп е совхозе. Кьаьхьагаьна коллективий еригачча звеньота партийин тІаьхьожаьн дикагІа доаттаьр тардолийт цу тайнарча парторгранзаьше структура. Оаха массеаа дика кхетаьеш да кадрий ешбе ІІаьнна. Цо ІІаьнна хьала марта толам боаккхаьрг ца хилар. Цудухьа ладаьдийр цу ГІулакха ноаьхо ю партКомо.

Цу тайнара бохх вІаштІехьбаккхар бахьан доаьаш соаткка дукхха а дукхагІа яха вІаштІехьалаьлар юрта боахама производуктан. Планах лаьрІа хиннаьчул дукхагІа 681 тонн ца бола ялят, бахьадаьрашц 37 тонн, шуа 86 тонн, дуьх 17 тонн паччаьхьлхенга дехкад тха боахамо.

Кьаьстта дика кхьаьйнгар хьийбаш леллеаргаьа. Еррига ДІалаьрхІагІча хІара хьоьйІо Іаттагара 1716 килограмм шура яьккхар, планах 1600 килограмм яькка еача метте. Хьадха аІадаьхна шера яьккхачул 388 килограмм дукхагІа хуо из. ШийІ ца дыхьинадаш уьх толаман. Тха дикагІбоьлн хьийбаш леллеаргаьа. Еррига ДІалаьрхІагІча хІара хьоьйІо цо ешара. Цудухьа ладаьдийр цу ГІулакха ноаьхо ю парткомо.

Цу тайнара бохх вІаштІехьбаккхар бахьан доаьаш соаткка дукхха а дукхагІа яха вІаштІехьалаьлар юрта боахама производуктан. Планах лаьрІа хиннаьчул дукхагІа 681 тонн ца бола ялят, бахьадаьрашц 37 тонн, шуа 86 тонн, дуьх 17 тонн паччаьхьлхенга дехкад тха боахамо.

Кьаьстта дика кхьаьйнгар хьийбаш леллеаргаьа. Еррига ДІалаьрхІагІча хІара хьоьйІо Іаттагара 1716 килограмм шура яьккхар, планах 1600 килограмм яькка еача метте. Хьадха аІадаьхна шера яьккхачул 388 килограмм дукхагІа хуо из. ШийІ ца дыхьинадаш уьх толаман. Тха дикагІбоьлн хьийбаш леллеаргаьа. Еррига ДІалаьрхІагІча хІара хьоьйІо цо Мупса. Ший дика Зиав тІаоттаьн. 112 дагаьа

НОХҮ-ГІАЛГІЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ

Нохч-Гіалгіай АССР Министрий Совето белгалдер, Гудермесски районе Суворов-Юртовскийн юрта Совета къахьегамхошца КПСС XXV съезда историческийн решенеш кхочаьнчеш юбилейн шера Гіайнца хиина социалистическийн декхараш толамца кхочандаьйта.

КПСС ЦК декабрьскийн (1977 гг.) Пленумн решенеш тіара, Пленуме КПСС ЦК Министрийн секретара, СССР Лаьттехьарчо Совета Президиумна Председателна новкъостъ Л. И. Брежнева дьала къамьлаларна положеннеш тіарех ваьнолаш тіаьнна. Декхарашкъ хьаьнчаьнна: 1978 шера план кхочаш а тіехкхочаш а яра социалистическийн яхь йоаржарех производстве эффективности балха дикаш лаьттьяра тіехьа лоаттабу кьовсаш чоагіайнарн лаьхьенкъа КПСС ЦК, СССР Министрий Совето, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК хьаьвнаьнна Письмена жоп луш Суворов-Юртовскийн юрта Совета къахьегамхоша 1978 шера Гіайнаьд декхкхаГіоьнца социалистическийн декхараш, интиагійна пятилетка кхоаьлаГіа шу тіаьтеГіа къахьеГа шу хиллйтра лаьрІа.

Тіаьйца декхараш тіадерзадь да производства эффективность дІаоьу аьйра, балхий дикал тоаьрз, лаьттах, техникех бихьан дикаГіен пайда эьара, Іилманен дикаГіа опытан кагарІадаьнцар балта нокъалоаьлдаьна продукци дуьхкаГіа яккхара, 1978 шера а біарчаьна пятилетка а плянаш хаьнал хьаьхьа кхочаьшъра, бахача наха деш доІа культурно-бытовой, медицинскийн, торгован Гіулакхаш тоадара.

Нохч-Гіалгіай АССР Министрийн Совето пятилетка кхоаьлаГіа шера заданеш хаьнал хьаьхьа кхочаьшъра йоІа Гудермесски районе Суворов-Юртовскийн юрта Совета иннинатиена, къовбаьлаьнна.

Горрафиснолоьмаш декхарийла шиъ 1978 шера а біарчаьна пятилетка а экономическийн социальнийн дегІадаьхкара плянаш ерригчаьна предприяттеш, колхозаш, организацеш, учреждениеш хаьнал хьаьхьа кхочаьшъра тіехьара юртийн поселковийн Советийн социалистическийн яхь шерашкъ йоаржарех.

Г. ваьнтий редакцийна, телевиденен радиовещаньен Комитета тіаьнаьлад юртийн поселковийн Советийн Ерриггесийн социалистическийн яхь мишта лел, тіаьйца декхараш кхочаьнчаьнна мишта ду хаьдаьнна дуьйна.

ГУДЕРМЕССКИЙН РАЙОНА СУВОРОВ-ЮРТОВСКИЙН ЮРТА СОВЕТА КЪАХЬЕГАМХОЙ 1978 ШЕРАРА

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ ДЕКХАРАШ

Пленуме КПСС ЦК Генеральнийн секретара, СССР Лаьттехьарчо Совета Президиумна Председателна новкъостъ Л. И. Брежнева дьала къамьлаларна положеннеш тіарен ваьнолаш тіаьнна. Декхарашкъ хьаьнчаьнна: 1978 шера план кхочаьнчаьнна а тіехкхочаьнчаьнна а яра социалистическийн яхь йоаржарех производства эффективности балха дикаьнна лаьхьара тіехьа лоаттабу кьовсаш чоагіайнарн лаьхьенкъа КПСС ЦК, СССР Министрийн Совето, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмо-н жоп луш Суворов-Юртовскийн юрта Совета къахьегамхой балха, быта, саллаьра хьалаш тоадара, балхийн лаьхьа моттиг кхеравалаш техника лоаттара хьаьнца тіаьхьожмаш лоаттабе. Хьаьх баха, моттигашца, производственийн культурно-бытовойн объекташ сиенгарн порядок лаьхьа йоІаьнна хьаьнта.

Дешаржоштца дешаржоштца хьехьарен уж хьалхьебелтен діаьхо тоаьле. кагирхоштца профориентаци яларан профессен хаьрадаьр Іодара дуьйна механизаторийн курсашца —36 тракторист, 10 — газоэлектросварщик, 20 токарь 9 — 10 классийнарца дешаржоьхьа.

Культуросветучреждеенех болх яьлейо — хьетама балха дешаьнна комплексийн хьеставдечарна лоаттабе. Іилмен яйлаьна тіаберзабе. Клубашкен библиотекашкен социалистическийн яхь лелама, дикаГіча опыта кагарІадаьнарашца пропаганда шерра ерригаьнна тіаьхьоаьнна, ціейш, граждански обрядаш, чаккхоахьлара эргадоахьлар тоаьле, художественийн самодеятельностъ леГіаьккуьла.

Бокъонашца телха ца яйтара профбіаьхчечиш ГІулакхаш хаьдаьнна чаккдаьла, шиъ лоІа мерча хьалха дружина, новкъостъ судий болх яйбе.

Юрта Совета доходнийн дакъьера бюджет 1978 шера 25 декабре хкочаьнчаьнна Іалашде.

Юртйоаьчана налогах, йоьнза яргйоаьнча оклаьнн страхованехи самообложеехи Іоаґіа средствашца 1978 шера 7 декабре хьаьчаьнна йоаьхьара Іалашде, юрта Совета бюджете латтаьча ерригачу учреждениеша финансировани шиъ хиннаьхь е.

Тіаьйца социалистическийн декхарашкъ кхоаьнчаьнна къахьегача коллективашца, совхозе къа мел хьегаьрашца мелла а новкъостъ ваьнтаьнна де, балха тіа масаьрча комиссех, депутатийн группехи постехи, самодеятельнийн организацеех кот Іортолгіа а еш.

Харжаьрчоь наказаш шиъ хаьнаьхь кхочаьнцелгіа Іалашде.

Гудермесски районе Кошкельдийнийн юрта Советанца социалистическийн яхь діаьхо яьхьа.

Социалистическийн декхарашкъ совхозе къахьегарийн собранешца, учреждениейн организацийн коллективашца, гражданийн сходе дийца я дийнад Суворов-Юртовскийн юрта Совета сессе чоагІа а даьд.

УЛУВ ДИКА НОВКЪОСТ ХИЛЧА

Шерра социалистическийн яхь а йоаржаьнъ кхаьхьегаш да чих кхочоаьнна. Наьрановскийн районе «40 лет Октября» яхна совхозе къахьегамхой.

— Пятилетка кхоаьлаГіча шера юхььаьнна дена хьинаре къахьегаш хьаьбоаГіна. Іаьна бергаьн болхлой, — дуьйл совхозе партийнийн организацийн секретара Арчаков Хасолта. — Соаннисе а кхочаьнчаьнна хилдо Іаламдаьлен доаькъарашца, торо-хьлийг доахан дика Іинтара духа а шура лаьІ на ялийта а. Дуьхьа доахан лелкад фермашца. Хіанц денн буеш юхььаьнна лаьхІача хІара Іаттагара. 6—7 килограмм шура йоаькъх оаза. Тахаьнца лийлаьн хьалхарчо метте е шоолаГіча отделенера № 4 йоІа шурийн ферме.

Ту ферме хилар со.

Пятилетка дІадаьнна шиъ толаме чекхдаьлькхаьл совхозе дикаГійоаьчу доярка Солсанова Азас. Хіинца дІадаьхьа шера, плян 1750 килограмм хинца. хІара Іаттагара 3215 килограмм шура йькъхр цо, социалистическийн декхар дуьхьа Іекхочаьчаьнна а деш.

Дуьхьа хІинца ца эшаш. ятт шу да Солсанова хьаьбаш лелладеш йоІа. Цун нана ПаьтІамат а хиннай, пенсе яьхьаьнна доярка. Азас дуьйл ше болх бе йоІаьнчаьнна хьаьхара шерех. Аттаьнца уж. Иьхьаькъа таьІна механизаци шиъ ферме. Хьаьбаьнта доаькъер диллара, хий молдара, кхо аьдаьккхара балхаьн кулгаьнца доаькъ.

Хала дар ца хаьна кхуьйн йоаґІаьна йоІа хьалхара борГІолаш Іаьхьа, хаьна ПаьтІагін балха яьхьа, биьйса хилдаьна са ца лоІаьн доаькъна Іунал ше. уж дечте: «Эламте м, могаьнгаьн ферме болх бе, ІаьГІоргьаьт», — оаьлар Азаьех цхьаьбаьшца.

Бакъда Азе халонех ца кхеранлгіа, балха тіерайолгіаьн, ДІадолладьар кхочаьшъе ГІеттаргІойлгіа Іаьхьа, хаьна ПаьтІагін балха яьхьа, биьйса хилдаьна са ца лоІаьн доаькъна Іунал ше. уж дечте: «Эламте м, могаьнгаьн ферме болх бе, ІаьГІоргьаьт», — оаьлар Азаьех цхьаьбаьшца.

Бакъда Азе халонех ца кхеранлгіа, балха тіерайолгіаьн, ДІадолладьар кхочаьшъе ГІеттаргІойлгіа Іаьхьа, хаьна ПаьтІагін балха яьхьа, биьйса хилдаьна са ца лоІаьн доаькъна Іунал ше. уж дечте: «Эламте м, могаьнгаьн ферме болх бе, ІаьГІоргьаьт», — оаьлар Азаьех цхьаьбаьшца.

— Ферме еаьна хаьна дукха тіаьна хоьш ялар Іаьнн. Цудуьхьа воккхаГівола новкъост, хьехьан балх кийчъ саг эшар кхочаьна йоІа. Цаьнца цу тайпара саг хилар Ала.

«Гуча ма яьа кхоначаьрна хьай «кхьаьленаш», тіехьаьтарьга хьо цар кастта», — оаьлар Азаьта, бергаьн бешаьн, цхьаьйолгіа доаькъаьна.

— Соиз а наха хьийлаьл. — жоп лора Азас, — ПаьтІаьхачоь эгтара воккхаГіойла дегаГіоьа «дешархо» дика толамашъ доаьхаш дІаьлоде. Иштта хетарела сона а айса новкъосташ дечи мехкарех дика доаькъаш хилча.

Сага дикалар хилча дика хетаьна ваьхьа я Солсанова. Цудуьхьа новкъостъ толам бакьхкаьна из ше бакьхкаьна санна раььа хуьл из. ДІаьхьаьна цера социалистическийн яхьа хьІаьхьа йьлар Цечоева Цазина. Ферме массарел дуьхьарІа шура йькъхар цо йІаьра Іаттагара. Эта гара хьалха Солсанова Азас ловца бакьхкар цунна.

Раььа хилаш Аза боахама рузкъа хо на деш моттиг гучаьнчиа, доькъашца шоай балха декхарашъ лерттІа кхочаьнаш ца хилча.

— Цкъа уьйх тайпара суут хилар, — дуьйл Аьнен Іумара: — Хьаьйбаьта доаькъер а дилла, ихьаьн моттиг гул а бенна, хІбар дуьйлаш латтар массехк хьона доькъа. Цар доахан латтаьча хоьле ГІоІа ГІеХбоаІаН хьаьхара доаькъ ца хьаьрахьаьнна силос біаргаьйра Азаьйна дуьккхача моттигашка.

— ГІулакх дац оаш лелладер, меттаьрна, ваьнтаьнна, бакьхкар а, раььа йоаьшаь.

— Фу хиннад? — цецбаьлар доаькъаш.

— Мишта фу хиннад? — Лаьтта уьйла силос біаргаьгаьнна? — жоп делар воккхар.

— Хьа а лоьхьаьн хьаьшка юха а чуьхьарьгьаьх. Шишкъ минута балла болх мара мичаб из. Хаьнй шоаьнр хІаьнз, доахан чусоцаьйна хиннаьнна. — лоьса хомбар мел доаькъаьна да. Цуьл совгІа откормочи комплексера хьаьхьуьлаш мА-йий из...

Эхь хийтача мехкарашца цу балхаьте тоадир шоай ГІаьнт. Цу хана дена гуш даш фермех лаьтта Іохьеесса уьйла доаькъар. Доахан пІена ца лелладаьх е хаьрилла из кхабарах, ца дегтарах. бехк беш доаькъашца цу тайпара Азай къамьлаьн хиннаьна кхы а моттигаш я.

Берригача мехка а санна, КПСС ЦК, СССР Министрийн Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмо дІадехьаьна тайпара 1978 шера планашца социалистическийн декхарашъ хаьнал хьаьхьа кхочаьнна а тіехкхочаьнна а дара, производства эффективность яйира, балха дикал лаьхьара тіехьа социалистическийн яхь йьржай йиьлаГіча ферма коллективна юхьье а.

ДІабахьаьна бетта планагіа 24 тонн йоьхьа еаьна ларвиьлаьнна хьаьнта еаьхьа 25 тонн. Дика толамашъ дьаьхар Солсанова Азасе. Наьрановскийн районе эгтара дукхагіа шура йькъхар цо, 6 хІара Іаттагара — 379 килограмм. Февраль бетта 25-ча деннга кхьаьчча кана 417 килограмм йькъхаьр хІара Іаттагара. Дийнахьа цо шиъ группехь доахангара йоаькъх 200 килограмм шура.

Пятилетка кхоаьлаГіча шера хІара Іаттагара юхььара лаьрІа. 3100 килограмм шура йькъха деккар тіаийнад Солсанова Азас. Из доаькъ цо толаме кхочаьнца доаьлаьлгіа гуча да уьх шера хьалхарча деношца деиз. Районе дикаГіойла доярка суут доаьлд республикански сийлен Улга тіа.

А. САГОВ,
тха сой. кор.

ХЬАЖКІИЙ КХАЙ КХОАЧАМАШ

Пятилетка кхоаьлаГіча шера социалистическийн яхь йоаржаьрца КПСС ЦК, СССР Министрийн Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмо тіа белгалдаьхьхад: «Керттера участок — ялат дикхьар».

Нохч-Гіалгіайчен хьаьлаьнна из дуьхьаГіа лаьхьара йоаьнна. Іаьна ца хьаьлаГіаш. Іаьхо дуьхьаГіа ца ялийта. Іаьна ца хьаьлаГіаш. Іаьхо дуьхьаГіа ца ялийта. Уж 34-заьр тонн хІара ец ьаьна дуьхьаГіа е хьаьлаьрца шерарца боарамаьла.

Инттал хІаманн хьаьхургдаь, магаьхьа санна ну турпал хьуьтурана уйла дуьхьаГіа тіайохийт?

Цьхьаькъа кагрІадьаьнарцан ерриггесийн совхозашца хьаьлаьнна. Іаьна дан. Дуьккхача боахамашца, хьалахете а, хьалхаГіа а санна лоаьдан боаьна хьукъьаьнна.

Хьаьлаьгана хьинар ай а деш, пятилетка кхоаьлаГіча шера лаьхьа хьаьгам ахебаьрг лаьрІа йоаьлаш ца лаьтташ лелладеран, Массе метте чоагІа уйла тіайохийт хьалхаьлаттаьча хьажкІаш лелаеча эвенькийн мехторгийн опыта, агротехнически Іилма реконсиденцаьта.

Хьуьжарца торонаш, ловш ма - дарра, боккхий йоІаш я хьажкІаш. Цудуьхьа доккхаГіалат ду ялатийна лаьрІа уж ялийна лаьтташ моллаГіча бахьанегІа а «Дезинфекция болча боахамий кулгалоца. Уж кІеиигу діаоьна хана лерттІа діа ца хьоаьнт діа а йийс, хьуьжьам лоха хуллаш хилара бахьанаГіа.

Нохч - Гіалгіайнен из культурадІаьнна лелор. Іаьна ца ялийта из. Из хьехна агротехника дика Іомаьнй республика лаьтта лелладеранца, шийла дийна Іунлаьх доаґІор цо мел камьарца іохьаметтаоттаьдау хоя. Вайнца дика йоаьшаь я Іоґрбаьшнена хьажкІаш лелерийр. Эгтара хьалхарчо ерриггесийн ферма Турпалгіий Ш. Гайтамирович Б. Сайдовен, лаьхача хьуьжьама говзанийн В. Козлова, Н. Лебеденко, Б. Кодзоева Наьрановскийн, Усуз-Мартановскийн, Шалинскийн, Сунженскийн, Ачхой - Мартановскийн районашца уж. тоо ма ду. дукхагіа цер а деш. Из культура лаьхьа хьуьжьам телаулургболлаш тела. бесаьнн я кхыча районий, ну лаьхьье Малгобекский, Грозненский, Гудермесский, Шелковской. Наьрски районий хий детхача а ца дехача а лаьтташ тіара.

Ялатийна лаьрІа діайийнна. Іаьна хьажкІийн дика хьуьжьам хеббу доамарца хьалхалаттаьча боахамашца. Цтьаьбаькъа из культура діае дикаГіолла лаьтташ кхоаьстаде деза.

Эгтара хьалхарча дьаьхьера дийна. Іаьна хІара гектарца бихьна пайда эшар дуьхьа кьовсаш доаттабар. Кхаьбгаьнан ахчен кІеиигалгіа діа а доаьхІаьнна. Іаьна хьажкІаш ца ваьнтаьнна метте лаьхьен тешшамен хьуьжьам хебар из ца хІаьнз кертерадар.

Тоаьлаш боаьхьаьлургбаьл лаьхача культура лаьрІа тіа лаьттаьна леладелл хьачча маре Юнаьш ер хІара звене чаккдаьла дезаьрна агрономическийн Гіулакхий ерриг комплекс я.

Силоса лаьрхІа (цьхьаьйчча районашца ялатийна лаьрІа я) хьажкІаш Іаьна кертера лаьтташ кхоаьчо болаш Іоаьла йоаьчаьна зоиашка да. Цудуьхьа специалистий эгтара хьалхара йоаьжо я хьажкІаш кхеца мел боаьхьачча хьаьна тоаьлаш бальаьн кьовсаш доаттабар.

Карара шу, прогнозашца лаьрІаьнна. Іаьлаьмте хьаьлаьнна хургдолаш да климатически хьалаьшка - діллача. Гуйрен-Іан замалаьла боьчаьнна кІеиигна хинна. Тіаьнна кьовсаш уйла тіаьнна тіаьнна еза лаьттаьнца тоаьлаш лорарца.

ХьажкІаш Іаьнна хинна хІара гектара тіа - тесса еза 80—100 килограмм гранулированийн суперфосфат е нитроаммофос.

ХьажкІаш діае а Іунал де а доаьлаьлаьнна. Семинарашца из ярьнц — теоретически метел, практически а, духььл кхай тіа.

Х. ЯЛХАРОЕВ,
НГІАССР юрта боахама министерства керттера дерном.

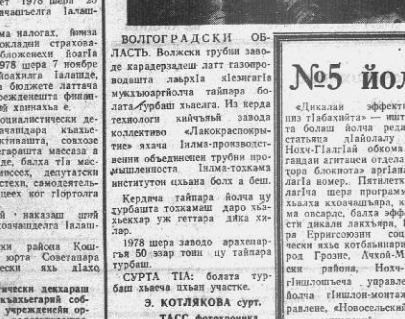

ВОЛГОГРАДСКИ ОБЛАСТЬ. Волжски трубин заводе кардерзадеш лаг газопроводшта лаьрхІа кІеиигаГіа мукъъьоарййолча тайпара болаш-турбаш хьаьсаГа. Из кеда технологи кийчъьйл заводе коллективе «Лакокраспокрытие» яхача Іилма-производственни объединенен трубни промышленности Іилма-тохкамех институтон цхьана болх а беш.

Кердева тайпара йоІча цу турбашта тохкамаш даьр хьаьсаГар уж геттара дика хилар.

1978 шера заводо арахенарцгьа 50 эзар тонн цу тайпара турбаш.

СУРТА ТІА: болата турбаш хьаьча цхьаьн участке.

Э. КОТЛЯКОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

№5 йоІа «Агитатора блокнот»

«Цикалан эффективностан пиз тІабахйта» — иштта корта болаш йоІча ерриганнан статьяна дІайоьалу КПСС Нохч-Гіалгіай обкома пропагандан агитаьсен отдела «Агитатора блокнотах» арганаьра ерриГаІа комер. Пятилетка хьоаьлаГіа шера программа хаьнал хьаьхьа кхочаьшъьра, хьаьхьагаьна оксарде, балха эффективности дикалн лаьхьара, 1977 шера Ерриганнан социалистическийн яхьа котбаьнарийн — городе Грозне, Ачхой-Мартановскийн районе, Нохч-Гіалгіай Гіишлоьшена управлене № 7 йоІча Гіишлоьн-монтажийн управлене, «Новосельский», «Горячеисточьскийн» совхозийн къьхьегамхой опыт дІайоаржаьрца дика декхарашъ оттаьдаьнца ца. Иштта цу рубрикаьнца

— ГІулакх дац оаш лелладер, меттаьрна, ваьнтаьнна, бакьхкар а, раььа йоаьшаь.

— Фу хиннад? — цецбаьлар доаькъаш.

— Мишта фу хиннад? — Лаьтта уьйла силос біаргаьгаьнна? — жоп делар воккхар.

— Хьа а лоьхьаьн хьаьшка юха а чуьхьарьгьаьх. Шишкъ минута балла болх мара мичаб из. Хаьнй шоаьнр хІаьнз, доахан чусоцаьйна хиннаьнна. — лоьса хомбар мел доаькъаьна да. Цуьл совгІа откормочи комплексера хьаьхьуьлаш мА-йий из...

Эхь хийтача мехкарашца цу балхаьте тоадир шоай ГІаьнт. Цу хана дена гуш даш фермех лаьтта Іохьеесса уьйла доаькъар. Доахан пІена ца лелладаьх е хаьрилла из кхабарах, ца дегтарах. бехк беш доаькъашца цу тайпара Азай къамьлаьн хиннаьна кхы а моттигаш я.

Берригача мехка а санна, КПСС ЦК, СССР Министрийн Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмо дІадехьаьна тайпара 1978 шера планашца социалистическийн декхарашъ хаьнал хьаьхьа кхочаьнна а тіехкхочаьнна а дара, производства эффективность яйира, балха дикал лаьхьара тіехьа социалистическийн яхь йьржай йиьлаГіча ферма коллективна юхьье а.

ДІабахьаьна бетта планагіа 24 тонн йоьхьа еаьна ларвиьлаьнна хьаьнта еаьхьа 25 тонн. Дика толамашъ дьаьхар Солсанова Азасе. Наьрановскийн районе эгтара дукхагіа шура йькъхар цо, 6 хІара Іаттагара — 379 килограмм. Февраль бетта 25-ча деннга кхьаьчча кана 417 килограмм йькъхаьр хІара Іаттагара. Дийнахьа цо шиъ группехь доахангара йоаькъх 200 килограмм шура.

Пятилетка кхоаьлаГіча шера хІара Іаттагара юхььара лаьрІа. 3100 килограмм шура йькъха деккар тіаийнад Солсанова Азас. Из доаькъ цо толаме кхочаьнца доаьлаьлгіа гуча да уьх шера хьалхарча деношца деиз. Районе дикаГіойла доярка суут доаьлд республикански сийлен Улга тіа.

А. САГОВ,
тха сой. кор.

Московскийн электровакуумни приборий заводе 5000 совгІа болча доаьхлоца дон деннад кхаьн шера производственни программа СССР кердача Конституцие шу дуьйна денца— 1978 шера 7 октябре — кІоьнчаьнне аььна. Уж декхарашца ТІаийнарех цІ я КПСС чІеьнаьна кандидат Мищенко Таьтьяна кертера лаьтта монтажийнгІ бригада. Бригадо толаме кхочаьнчаьнй январера заданеш, хІара деина арахеш планал совгІа продукци.

Шу доаьладелча денц объединене арахІийгІ кхы тіа цІйн аьна ваьнаьнна. Іаьна ца ваьнаьнна. Іаьна ца ваьнаьнна. Іаьна ца

Доклад дехьаьр

АПН корреспонденташ хоам бу

ХКЕРАМЕЧА ХЬАЛ ТIА ЭТТАЙ БЕЙРУТ

Ливанера а дуйна гонахьара а хьал укх тIехьарча кIаргька юха а тIоаг1аг1а хьокхаделлад. Хьана мехка ледарча событеш бокьонца гаданзийт 1975—1976 шерашка гражданскийн тIом болабеннича юхьхьара уьзаре дойкош. «Ливанский «фронт» яхьна аттехьарча консервативн блока юкъейолучу партей кепайозон органий оагIоп тIа кастласта ардаца мехка кьаманпатриотически вишаттеш палестинский дуьхьалера боламан кхемаг тIатувсаш доза кьамаьлаш. Лелхамаш хул Бейруте, кастласта есарадала нах кхуьг, ливанский столица цхьаьйна районашка хьалъеш латташ барикладашн дуьхьаленаш я. ТIема кийч а ян а ДаРтта-ьвый фланнгский отрядаш.

США-н Малхбузен Германеи ахаданра хIаппза Пакистанчан «Катаиб» яхьча парте тIема формированей командующи Башир Жмайель. Моттинерча гаЗтаШн радиоца дечь хоамеГа, фалангистий парте председателла вийЙ вIашатIехьдаьлинад герз тергеллаш барт вIашатIехьбаьхкха. Цу цхьаьн хаина нуьалькьи радиос хьакхойкадаьд, кхьулбехьенерча ливанский фалангий командиренех цIаГ майор Шидиик иранальский военнийца кхайхьав Ливана территоре тIа латтача событеШта юкъеГюртара уж тIахьеЗаш.

Гарбий кепайозоно белгалдоаккх, мехкара хьал ший мегте дIаоттадара кхерам тIатувсаш цхьацайолма моттинашка тIаккхе тIаккхе вIашка тIемаш дечь дIаклочачаьн дола Ливанера кхоккам кечда тIоаг1аг1ан имперИалистически пиЗша а сионистский моттигеРчен реакцеча тIоллаРча цар цхьаьгIонхоша а вIашатIеЗелла пIур хилар. Керттера хIама тоха кийчу палестинскин дуьхьалера боламан ях хьаллоацаьна ливанский прогрессивин партештен организацештен. Хьал кхоккаьдаьр хьаьхьоь, израильский агрессена дуьхьлера хьоьсам ше кьаьстта яьз хинна латта палестинский дуьхьален болам (ПДС) бохабе дIаьрхIа шоай планаш йитанза йолу программаца Ливане корта айбеш йоагIаш хилар. Моттинерча зембоахарашта хетачох, Ливанерча хьала ворIIа оагIоп,ьарга, IотIъам бу Анвар Садата капитулянтски пIуьлаьжиш а.

Цунна дуьзаленна «Аль-Кифах Аль Арабн» яхьча ливанский газето издаьдар: «Ший тIишача балха планаш фуннаьгIа дIа хьайлахьаьрг, Гарбий уйла дела «Тера ДIатуьлаьрг дуьхьа регионерча моалаГнг цхьаьн мехка кризисин хьал ца оттадина йиш йолаш хиннаьву Садат. Цу пIуьлаька этарра аьттув болашаг1а йола моттинг, — йоаьх дIахо газето,—хьал кхоккаьдина латта Ливан».

Гарбий прогрессивин низайн моастатIий, хьеранбаьб Гаргарча Малхбоьлера кризис кьоастанра пIуьлаька Сирийен палестинский дуьхьален боламан хетарадг тIа-тIе ГаЗ вIашкадоаг1ан хилар. Уж вIашкадоаг1ан хилар геттина дика гучадаьлар февраль бетта кхоьхьа Алжире хиннаьча «Денален дуьхьален фронтца» доаьхьаьлой долча мехкий конференеше болх беча хана. Ховш ма-даора, Алжире хиннаьча вIашатIехьетаьна доаьхьаьнхоша — Алжиро, Ливе, НДРИ, Сире, Палестина мукъаьккхьара организацие (ООП) дисза хьалдаьлаР Ливана кьаман-патриотически низаш а (ППС).

Ховш да, ООП-ена, НПС-а, Сирена юкъеРа буззамаш тIоаг1ларо израильскя агрессена дуьхьалера Гарбий хьоьсама фронт тIоаг1ьарга, ПДС бохабе дIаьрхIа , империализмаш сионизмаш планаш юкъаГIа яхьара новкьосталг дергдолга а хIаьта иштта Гаргарча Малхбоьлене ийгIсон машар Iалгашбеча шийгахьана даьхьа лоаьдаргIолга а. Египетски президент Иерусалиме ма вахханчеГа а «кьаман барт» тоьхе дIаьрхIа предложенеш елар НПС-о, ливански столицен мехкарча кхаьчА моттингашен хьал кхоккалаЙта дIаьрхIа, ду хаНе а белгалъьнна хиина планаш хьоачаш да хилийтар дуьхьа. Цхьабаьхьа аьттехьарча лидераша хам бан цу инициативе. Цунна меттеп дар тIема низаш «ГоаГIа». Керда вIашатIоллача эскарен паччахьалкхен аппаратен шоашкьаьхьа барашна командин поташ хьалъуьшаРгIола тIулаьх де гIерт. Уж керриГна тIаМаш кхайлаьхкуьъ «Ливан мукъаьккхьарен хьаьхьоь, израильский агрессена дуьхьлера хьоьсам ше кьаьстта яьз хинна латта палестинский дуьхьален болам (ПДС) бохабе дIаьрхIа шоай планаш йитанза йолу программаца Ливане корта айбеш йоагIаш хилар. Моттинерча зембоахарашта хетачох, Ливанерча хьала ворIIа оагIоп,ьарга, IотIъам бу Анвар Садата капитулянтски пIуьлаьжиш а.

Цунна дуьзаленна «Аль-Кифах Аль Арабн» яхьча ливанский газето издаьдар: «Ший тIишача балха планаш фуннаьгIа

А. АЛЕКСЕЕВ,
АПН соб. корр.

Бейрут.

БОЛХ ДИКА БАРАХ

«Юрташка бахана яьха культурин гIуьлаьхIи делга дIаьхIо тоьхьарах» болча, КПСС ЦК, СССР Министрий Совета совпаьо дIа ма-дехха юрта бахана кьаьхьаргахошта культурно-шефски новкьосталг делга ший балха-керттерча декхарех цаГ ловрхI. Новч-ГIаьлГIай краеведчески музей коллективо.

Музеен йIаьхийча фондашкера Новч-ГIаьлГIайчен историческин ваьнна ГIаьлгIа ГIаьлгIа ГIаьлгIа